

- criminal law (PIF Directive) [Електронний ресурс] // Official Journal of the European Union. – 2017. – L 198. – P. 29–41. – Режим доступу: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj> (дата звернення: 20.10.2025).
6. Туляков В. О. Доля неофіта шляхи євроінтеграції для кримінальної юстиції України. *Європеїзація кримінального права України*. Харківська міжнар. наук.-практич. конф. Харків, Київ, 2024. 12 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/28860> (дата звернення: 20.10.2025).
7. Charter of Fundamental Rights of the European Union. Official Journal of the European Union, Series C (Communications and Information), №. 326, 26 October 2012, pp. 391–407. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12012P/TXT> (дата звернення: 20.10.2025).
8. Court of Justice of the European Union. Case C-663/18 – B S and C A v Ministère public et Premier ministre (CBD case). Judgment of 19 November 2020. URL: <https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=233925&doclang=EN> (дата звернення: 20.10.2025).
9. Case C-331/16. K. v Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (C-331/16) Court of Justice of the European Union. Case C-331/16. Judgment of 8 May 2018. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62016CJ0331> (дата звернення: 20.10.2025).
10. Council of the European Union. Council conclusions on “The future of EU criminal law: recommendations on the way forward”. 13–14 June 2024. ST 10984/24. URL: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10984-2024-INIT/en/pdf> (дата звернення: 20.10.2025).

Сьох Катерина Ярославівна, завідувачка кафедри конституційного права навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцентка

МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ СТРАТЕГІЇ КОМУНІКАЦІЇ У СФЕРІ ЄВРОАТЛАНТИЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РФ

Євроатлантична інтеграція України в умовах повномасштабної збройної агресії рф набула не лише зовнішньополітичного, а й безпекового та інформаційного виміру. Комунікація у сфері євроатлантичної інтеграції сьогодні виступає ключовим інструментом формування національної стійкості, консолідації суспільства та протидії інформаційно-психологічному впливу держави-агресора.

У 2019 році Україна чітко визначила європейський курс розвитку, закріпивши в Конституції України європейську ідентичність Українського

народу і незворотність європейського та євроатлантичного курсу України. Отже, зворотного шляху не може бути, Україна має рухатися до Європейського Союзу та Північноатлантичного альянсу (далі - НАТО) задля економічної, політичної та безпекової підтримки [1]. Держава повинна розробити чіткі механізми реалізації цього курсу. Це надважливо сьогодні, в умовах війни, коли ворог намагається дискредитувати саму ідею такого курсу України, тому кожен громадянин має чітко усвідомлювати важливість європейської та євроатлантичної інтеграції, а для цього необхідно комунікація органів державної влади з суспільством.

У 2021 році Президентом України виданий Указ «Про Стратегію комунікації з питань євроатлантичної інтеграції України на період до 2025 року» (далі – Стратегія) з метою досягнення стратегічного курсу України на набуття повноправного членства в Організації Північноатлантичного договору та забезпечення його підтримки громадянами України [3].

Стратегія, затверджена Президентом України до повномасштабного вторгнення РФ, але майже напередодні. Вона була спрямована на розв'язання проблем, які поставали перед Україною та українським суспільством. До прикладу, відсутність у значної частини громадян України, посадових осіб державних органів, установ та організацій всебічного та глибокого розуміння змісту та практичної цінності стратегічного курсу євроатлантичної інтеграції України, необхідності та важливості впровадження відповідних реформ, їх зв'язку з інтеграційними процесами. На момент створення Стратегії Україна потребувала популяризації євроатлантичної інтеграції серед українського суспільства, тому метою Стратегії визначено підвищення рівня поінформованості та розуміння українським суспільством, практичної цінності змін в Україні, пов'язаних з реалізацією стратегічного курсу євроатлантичної інтеграції. Оскільки не можливо досягнути поставлених цілей державою якщо ні громадяни, ні посадові особи держави не розуміють цінності даного курсу.

В умовах війни ефективність цієї Стратегії безпосередньо залежить від наявності дієвих механізмів її реалізації, адаптованих до реалій воєнного часу, гібридних загроз та трансформації інформаційного простору. У сучасних умовах війни комунікація у сфері євроатлантичної інтеграції не може обмежуватися виключно просвітницькою функцією. Вона має виконувати також захисну функцію, яка допомагатиме протидіяти дезінформації, фейкам, маніпуляціям тощо.

Механізм реалізації стратегії – це комплекс взаємопов'язаних дій, процесів та інструментів держави, які забезпечують виконання завдань стратегії. Держава покладає зобов'язання на відповідний орган та розробляє необхідні нормативно-правові акти.

Відповідно до досліджуваної Стратегії, її виконання покладено на Кабінет Міністрів України (далі - КМУ), який розробляє та затверджує план заходів, на основі якого центральні органи виконавчої влади, інші державні органи, установи та організації, залучені до виконання річних національних програм, щороку розробляють та реалізують плани заходів з відповідних питань.

У січні 2022 року КМУ розробив План заходів щодо реалізації Стратегії комунікації з питань євроатлантичної інтеграції України на період до 2025 року (далі-План заходів), у якому поклав зобов'язання на Міністерство культури та інформаційної політики і на інші центральні органи виконавчої влади реалізувати відповідний План заходів.

До основних завдань Плану заходів увійшли такі завдання: - впровадження системи навчання посадових осіб державних органів, установ, організацій, місцевого самоврядування з питань євроатлантичної інтеграції; - запровадження механізму міжвідомчої координації інформаційної взаємодії (комунікації) з питань євроатлантичної інтеграції України; - забезпечення представників засобів масової інформації, популярних блогерів повною і достовірною інформацією щодо євроатлантичної інтеграції; - налагодження постійного, системного інформування громадян держав - членів та держав - партнерів НАТО про результати реформ, пов'язаних із євроатлантичною інтеграцією України, передусім через засоби масової інформації (соціальні мережі, експертне середовище) та інші [2]. Бачимо, що основний акцент Плану заходів спрямований на популяризацію євроатлантичних процесів серед посадових осіб та суспільства вцілому. Кожне міністерство має вжити заходів щодо реалізації Стратегії.

Одним із ключових механізмів реалізації Стратегії є інтеграція тематики євроатлантичної інтеграції в освітній простір України. Йдеться про включення відповідних модулів до програм середньої та вищої освіти; підготовку фахівців у сфері безпеки, міжнародних відносин та стратегічних комунікацій; підвищення кваліфікації державних службовців тощо. Проінформування та навчання посадових осіб та майбутніх фахівців призведе до формування у них критичного мислення, підвищенні медіаграмотності населення та усвідомленні зв'язку між членством у НАТО і гарантіями національної безпеки. Такий підхід дозволяє закласти підґрунтя для стійкої суспільної підтримки євроатлантичного курсу в довгостроковій перспективі, що є особливо важливим в умовах затяжної війни.

Ефективна реалізація Стратегії неможлива без залучення інститутів громадянського суспільства, аналітичних центрів, волонтерських і ветеранських організацій. Саме вони забезпечують адаптацію комунікаційних меседжів до потреб локальних спільнот; довіру до інформації, що поширюється; зворотний зв'язок між суспільством і державою. Важливим є також партнерство з міжнародними організаціями та структурами НАТО, що дозволяє використовувати кращі практики стратегічних комунікацій та підвищувати легітимність державної політики України на міжнародній арені.

У березня 2024 року в штаб-квартирі НАТО в Брюсселі відбулося установче засідання Комітету стратегічних комунікацій Ради НАТО-Україна. Україна та НАТО домовилися поглибити співпрацю у сфері стратегічних комунікацій, де Україна поділиться своїм досвідом протидії російській пропаганді та дезінформації під час війни. Держави-члени НАТО наголосили, що Альянс особливо зацікавлений у вивченні унікального досвіду України у веденні успішного зв'язку під час війни. Тобто, слід зробити висновок, що схожого

досвіду держави-члени НАТО немає і Україна як приклад у реалізації комунікації та протидії дезінформації та пропаганди.

На сьогодні ми можемо зробити висновки наскільки ця Стратегія була потрібною для України, оскільки наразі вже 2025 рік. Так, реалізація Стратегії відбувалася в умовах безпрецедентних безпекових викликів, зумовлених повномасштабною збройною агресією російської федерації.

Станом на кінець 2025 року можна констатувати, що Стратегія виконала свою ключову функцію — сформувала інституційну, нормативну та практичну основу державної комунікації у сфері євроатлантичної інтеграції. Її реалізація сприяла переходу від фрагментарних інформаційних заходів до більш системної, координованої та цілеспрямованої комунікаційної політики, що охоплює як внутрішню, так і зовнішню аудиторію.

Одним із найважливіших позитивних результатів стало суттєве зростання рівня суспільної підтримки курсу на членство України в НАТО, що засвідчує ефективність комунікаційних, освітніх та просвітницьких механізмів, передбачених Стратегією. В умовах активної інформаційної війни з боку держави-агресора українське суспільство продемонструвало високий рівень стійкості до дезінформації та маніпулятивних наративів, що є прямим наслідком цілеспрямованої державної політики у сфері стратегічних комунікацій.

Позитивним результатом реалізації Стратегії також стало посилення спроможності органів державної влади до стратегічної комунікації, зокрема через впровадження систем навчання та підвищення кваліфікації посадових осіб, розвиток міжвідомчої координації та залучення сучасних цифрових інструментів комунікації. Це дозволило забезпечити єдність державного наративу щодо євроатлантичної інтеграції та підвищити довіру до офіційної інформації.

Загалом, реалізація Стратегії комунікації з питань євроатлантичної інтеграції до 2025 року мала позитивний вплив на національну стійкість України, сприяла консолідації суспільства навколо незворотного європейського та євроатлантичного курсу, а також посилила міжнародну суб'єктність України у сфері безпеки та стратегічних комунікацій. Водночас досвід її реалізації створює підґрунтя для розроблення нової, оновленої стратегії комунікації, адаптованої до післявоєнних викликів та подальших етапів інтеграції України до євроатлантичного простору.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Про затвердження плану заходів щодо реалізації Стратегії комунікації з питань євроатлантичної інтеграції України на період до 2025 року: Розпорядження КМУ від 12 січня 2022 р. № 41-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/41-2022-%D1%80#Text>
3. Про Стратегію комунікації з питань євроатлантичної інтеграції України на період до 2025 року: Указ Президента України від 11.08.2021 №348/2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/348/2021#Text>